

Η ΕΛΛΑΔΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΕΤΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΩΘΗΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΑΙΤΩΣΗ ΤΗΣ ΕΙΡΗΝΗΣ ΣΕ ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΠΙΠΕΔΟ

Ο Ομπάμα, το Παλαιστινιακό και η Ρωσία

Ακαδημαϊκοί παραθέτουν τις απόψεις τους για τη νέα εξωτερική πολιτική των ΗΠΑ

Η πολιτική που ακολουθούν οι ΗΠΑ σε περιοχές όπως η Μέση Ανατολή και προς χώρες όπως η Ρωσία απασχολούν άμεσα την Ελλάδα, η οποία ενδιαφέρεται για την πρόωψη και παγκόσμια της ειρήνης σε διεθνές επίπεδο. Ιδιαίτερα, μάλιστα, φέτος που η χώρα

μας έχει αναλάβει την προεδρία του ΟΑΣΕ το ενδιαφέρον της αναμένεται να είναι πιο ενεργό, θα αλλάξει κάτι ο Ομπάμα και η ομάδα της εξωτερικής του πολιτικής; Η κ. Νικολαΐδη, ο κ. Οικονομίδης και ο κ. Παπασπυριόπουλος παραθέτουν τις απόψεις τους και για τα θέματα αυτά.

«Γέφυρα» η Ελλάδα μεταξύ Ευρώπης-Μ. Ανατολής

Συνέντευξη της Κ. ΝΙΚΟΛΑΪΔΗ* στον Γ. Τσιγόπουλο

Κατά τη γνώμη σας η αμερικανική πολιτική προς τη Μέση Ανατολή θα αλλάξει δραματικά μετά την 20ή Ιανουαρίου;

Δεν υπάρχει τίποτα δυσκολότερο από το να προβλέψει κάποιος το μέλλον. Ο Ομπάμα πρέπει να κάνει προσεκτικά βήματα, καθώς έχει αναφέρει πολλές φορές ότι δεν γίνεται να υπάρχουν δύο πρόεδροι ταυτόχρονα. Πρόκειται για αυτοσυγκράτηση που είναι ακόμα πιο σημαντική σε περιόδους κρίσεων. Ωστόσο, πιστεύω ότι το τιμ Χίλαρι-Μπαράκ θα έχει μία νέα προσέγγιση για την περιοχή, επηρεάζοντας, κυρίως, τις πολλές εκείνες ομάδες που υποστηρίζουν τη μετριότητα. Το αν ο Ομπάμα θα φτάσει στο σημείο να πει «σπερμιόφιλος» κατά τη δική μου προεδρία είναι κάτι που θα το δούμε. Αλλά, από όλα όσα έχει κάνει στη ζωή του ο Ομπάμα φαίνεται αναμφίβολα ότι πιστεύει στη δύναμη της μεσολάβησης και έχει το σημαντικό χάρισμα να λαμβάνει θέση και να επιχειρηματολογεί για τα συμφέροντα και των δύο πλευρών. Όποιος αμφιβάλλει θα πρέπει να διαβάσει το εντυπωσιακό πρώτο του βιβλίο «Ονειρα του πατέρα μου». Ίσως κάποιος να με αποκαλέσει οφελή, ιδεαλιστρία ή αιθεροβάμονα, αλλά πιστεύω ότι ο Ομπάμα θα ανταποκριθεί στις προσδοκίες, προσπαθώντας με την πειθα και την πίεση, χωρίς να υπάρχει εγγύηση για τα αποτελέσματα. Εμείς στην Ευρώπη πρέπει να είμαστε συνεπείς, χρησιμοποιώντας το σπουδαίο μας παρελθόν και τα διδάγματα που πηγάζουν από αυτό στην υπηρεσία της πραγματικής μεσολάβησης. Ως προς το θέμα αυτό, η Ελλάδα πρέπει να διαδραματίσει έναν ειδικό ρόλο ως γέφυρα ανάμεσα στην Ευρώπη και τη Μέση Ανατολή. Αν και η παρατήρηση αυτή θα μπορούσε να θεωρηθεί κοινοτοπία, έχει πολύ συγκεκριμένες συνεκδοχές σε ό,τι αφορά τον τρόπο που μιλάμε με τους Άραβες και τους Ισραηλινούς υπό τη δική μας οπτική γωνία και με τις δικές μας ευαισθησίες, χωρίς να προσποιούμαστε ότι αντιπροσωπεύουμε όλη την Ένωση, αλλά επιδιώκοντας να είμαστε μία από τις φωνές της. Η Ευρώπη δεν μπορεί και δεν πρέπει να έχει ως στόχο της να μιλήσει με μία φωνή αλλά να δημιουργήσει μια «συμφωνία» και να μην προκαλεί μόνο θόρυβο από τις πολλές φωνές της. Ο Ομπάμα θα συνειδητοποιήσει ότι μία τέτοια Ευρώπη – με την Ελλάδα στον πυρήνα της – είναι πολύτιμη στην προσπάθειά του να πραγματοποιήσει τις υποσχέσεις του.

* Η κ. Καλυψώ Νικολαΐδη είναι καθηγήτρια Διεθνών Σχέσεων στο Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης και διευθύντρια του Κέντρου Ευρωπαϊκών Σπουδών του ίδιου Πανεπιστημίου. Τον Οκτώβριο του 2008 έγινε μέλος στην Επιτροπή Σοφών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ίσως αναβληθεί η εγκατάσταση αντιπυραυλικών συστημάτων

Συνέντευξη του Χ. ΠΑΠΑΣΠΥΡΙΟΥ* στον Γ. Τσιγόπουλο

Οι αμερικανορωσικές σχέσεις, ιδίως τα τελευταία δύο χρόνια, διέρχονται κρίση. Κάποιοι αναλυτές, μάλιστα, έκαναν λόγο για έναρξη ενός νέου Ψυχρού Πολέμου! Πιστεύετε ότι ο Μπαράκ Ομπάμα θα ακολουθήσει παρόμοια με τον προκατόχο του πολιτική προς τη Ρωσία;

Ο Ομπάμα έχει αφήσει να εννοηθεί ότι ενδέχεται να αναβάλει την εγκατάσταση αντιπυραυλικών συστημάτων σε χώρες του ΝΑΤΟ στην Κεντρική Ευρώπη, με το σκεπτικό ότι στη σημερινή τους μορφή τα συστήματα αυτά αδυνατούν τεχνολογικά να αποκρούσουν μια σοβαρή πυραυλική επίθεση. Μια τέτοια κίνηση θα βελτιώνει αισθητά τις αμερικανορωσικές σχέσεις.

Οι θέσεις του Ομπάμα δεν έχουν διαμορφωθεί ακόμη στο άλλο οξύ ζήτημα που διαταράσσει τις σχέσεις των ΗΠΑ με τη Ρωσία, το οποίο αφορά την από τον Μπουκ επιδιωκόμενη ένταξη της Ουκρανίας και της Γεωργίας στο ΝΑΤΟ.

Γενικότερα, πάντως, τα εθνικά συμφέροντα των δύο αυτών δυνάμεων αποκλίνουν σημαντικά στην παρούσα φάση. Στο μέτρο που η Ρωσία ανακόμπτει σε έστω και περιορισμένο βαθμό όσον αφορά την ισχύ της, καθίσταται λιγότερο διατεθειμένη να συμβιβασθεί με τη γεωπολιτική αναδιάρθρωση της Ευρώπης μετά το 1991 σε βάρος της και προς όφελος της Δύσης. Αυτό δεν σημαίνει νέο Ψυχρό Πόλεμο, σηματοδοτεί όμως περισσότερες τριβές.

Κατά την εκτίμησή σας οι ΗΠΑ μετά τις 20 Ιανουαρίου θ' αλλάξουν πολιτική έναντι του Ιράν; Θα θελήσουν να προχωρήσουν σε διαπραγματεύσεις με τη χώρα αυτή ή θα εξακολουθήσουν να εφαρμόζουν την ίδια τακτική;

Σύμφωνα με δημοσκοπήσεις, ο χώρος της εθνικής ασφάλειας υπήρξε κατά τις τελευταίες δεκαετίες προνομιακός για τους Ρεπουμπλικανούς. Το 2004 ο Μπους υπολειπόταν έναντι του Δημοκρατικού αντιπάλου του σε κάθε σχεδόν τομέα της πολιτικής, εκτός από τον εθνικό ασφαλεία, που ήταν αρκετά για να του εξασφαλίσει την επανεκλογή του. Η μακρόσυρτη εμπλοκή των ΗΠΑ στο Ιράκ, ωστόσο, έπληξε την εικόνα των Ρεπουμπλικανών ως ικανών να χειρίζονται ζητήματα εθνικής ασφάλειας.

Για να εξασφαλίσει μακροπρόθεσμα την υπεροχή των Δημοκρατικών στο χώρο αυτόν ο Ομπάμα χρειάζεται μία μεγάλη στρατηγική επιτυχία. Έχει επιλέξει το Αφγανιστάν και το συγγενές πολιτικό πρόβλημα του Πακιστάν. Αναμένονται μεζόνες στρατιωτικές, διπλωματικές και πολιτικές πρωτοβουλίες στις δύο αυτές χώρες, ικανές να πείσουν την εθνικιστική ενδοχώρα των ΗΠΑ ότι ο Ομπάμα και οι Δημοκρατικοί δεν είναι «μαλακοί» και ενδοτικοί σε ζητήματα εθνικής ασφάλειας, αλλά απεναντίας είναι ικανότεροι από τους Ρεπουμπλικανούς να εξασφαλίζουν τα αμερικανικά εθνικά συμφέροντα.

Με το ίδιο σκεπτικό, ο Ομπάμα θα επιδιώξει να αποτρέψει την ανάπτυξη πυρηνικών εξοπλισμών από τον Ιράν. Θα προτιμήσει να το επιτύχει με διπλωματικά μέσα. Αν ανάγκη, πάντως, δεν αποκλείεται να προσφύγει και σε στρατιωτικά μέσα αν ο κόμπος φτάσει στο χείλος.

* Ο κ. Χαράλαμπος Παπασπυριόπουλος είναι αναπληρωτής καθηγητής Διεθνών Σχέσεων στο Πάντειο Πανεπιστήμιο

Οι προσδοκίες για μια νέα πολιτική από τον Μπαράκ Ομπάμα και τη Χίλαρι Κλίντον είναι μεγάλες.

Ανησυχία στο Ισραήλ μήπως κάτι αλλάξει

Συνέντευξη του Σ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗ* στον Γ. Τσιγόπουλο

Κατά τη γνώμη σας η αμερικανική πολιτική προς τη Μέση Ανατολή θα αλλάξει δραματικά μετά την 20ή Ιανουαρίου;

Ο Ομπάμα ίσως δεν έχει ενεργοποιηθεί, αλλά πολλοί πρόεδροι των ΗΠΑ έχουν περιορισμένα περιθώρια δράσης λόγω των αμερικανικών συμφερόντων στην περιοχή, όπως τα αντιλαμβάνεται η ελίτ της Ουάσινγκτον και όπως καθορίζονται από την πραγματικότητα της μεσοανατολικής πολιτικής. Θα ήταν απερίσκεπτο τον εκάστοτε πρόεδρο των ΗΠΑ να προχωρήσει σε τολμηρές ανακοινώσεις και να αντιστρέψει την παραδοσιακή μεσοανατολική πολιτική. Το Ισραήλ είναι μοναδικό στη σχέση του με τις ΗΠΑ και έχει μεγαλύτερα περιθώρια δράσης από σχεδόν οποιοδήποτε άλλο σύμμαχό τους. Αυτό που είναι ενδιαφέρον, ωστόσο, είναι ότι υπάρχει μία εκτίμηση ή μάλλον μία υπερβόουσα ανασφάλεια στο Ισραήλ ότι ο νέος πρόεδρος των ΗΠΑ δεν θα ταυτίζεται τόσο πολύ με τα συμφέροντά του μέσα στο πλαίσιο της αραβιοκρατικής διαμόρφωσης και πως θα είναι περισσότερο διατεθειμένος να πιέσει προς την κατεύθυνση της δημιουργίας δύο κρατών, με όρους τους οποίους το Ισραήλ δεν θα μπορεί να καθορίσει απόλυτα. Αυτό ίσως φαίνεται από τις μερικές παρατεταμένες επιθέσεις στη Γάζα και τη βίαιη με την οποία οι ένοπλες δυνάμεις της χώρας αυτής προσπαθούν να αποδυναμώσουν τη «Χαμάς». Πρόκειται, πιθανώς, για την πιο σημαντική ένδειξη ότι η ατζέντα του Ομπάμα κάτι κρύβει, το οποίο δεν μας είναι οικείο. Άλλωστε, όμως, το έχουν καταλάβει...

* Ο κ. Σπύρος Οικονομίδης είναι καθηγητής Διεθνών Σχέσεων και Ευρωπαϊκής Πολιτικής στο London School of Economics